

KOL' SLAVEN NASH GOSPOD

Muziek waar
het hart van
gaat zingen

40

Bortniansky, Dmytri Stepanovich (1751 – 1825)

Moscow Rybin Choir

*Kol' slaven nash Gospod' v Sione
Ne mozhnet iziasnit' iazyk.
Velik On v nebesakh na trone
V bylinkakh na zemli velik.
Vezde Gospod', vezde Ty slaven,
V noshchi, vo dni siian'em raven.*

*Tebia Tvoi Agnets zlatorunnyi
V sebe izobrazhaet nam.
Psaltir'iu my desiatistrunnoi
Tebe prinosim fimiam...
Primi ot nas blagodaren'e
Kak blagovonnoe kuren'e.*

*Ty solntsem smertnykh ozariaesh';
Ty liubish', Bozhe, nas, kak chad,
Ty nas trapezoi nasyshchaesh'
I zizhdesh' nam v Sione grad.
Ty greshnykh, Bozhe,
poseshchaesh'
I plotiiu Svoei pitaesh'.*

*O, Bozhe, vo Tvoe selen'e
Da vnidut nashi golosa,
I vzydet nashe umilen'e
K Tebe kak utrennia rosa!
Tebe v serdtsakh altar' my stavim
Tebia, Gospod', poem i slavim.*

*Ik bid U aan, o macht der liefde,
die zich in Jezus openbaart.
O licht, dat 't helse duister kliefde
en blijde hope bracht aan d' aard.
Ik wil die liefde steeds gedenken,
wil U mijn liefde wederschenken.*

*Hoe teer blijft Gij uw kind genegen.
Hoezeer ook dorst naar U mijn ziel!
Zolang dwaald' ik op duist're wegen
tot op mijn pad Uw lichtschijn viel.
Toen werd 'k in Uwe geest herbo-
ren,
werd ik tot Uwe dienst verkoren.*

*O Jezus mog' uw naam mij immer,
in 't diepst der ziel geschreven zijn.
En geef mijn schuld'ge lauwheid
nimmer,
uw liefd'rijk harte wederpijn.
In woord, in werk, in heel mijn
wezen,
zij steeds uw heil'ge naam gepre-
zen.*

Een vrijmetselaar die zo'n tekst schrijft, het kan! Mikhail Matveevich Kheraskov (1733-1807) was een Russische dichter en curator van de Universiteit van Moskou. Dit lied werd dé hymne van de tsarenfamilie van Catharina II, met de bijnaam Catharina de Grote. Het werd veel gezongen tijdens kroningen, huwelijksfeesten én begrafenissen. Catharina was een zeer verlichte en op het Westen georiënteerde heerseres, van wie echter ook ongekende erotische escapades bekend zijn. Tijdens haar regeerperiode versleet Catharina achtereenvolgens twaalf opvallend jonge minnaars. Als ze genoeg had van een minnaar, bonjourde ze hem weg met een landgoed en lijfeigenen en nam ze een nieuwe. Veel van deze mannen vervulden belangrijke functies aan het hof.

Een verlichte tsarin, een erotische escapiste, een liefhebster van de hymne *Kol' slaven nash Gospod' v Sione*, dat allemaal in één mens verenigd: het kan verkeren. Catharina kreeg in november 1796 een beroerte en overleed zonder nog bij kennis te komen.

In de tweede helft van de vorige eeuw was dit lied zeer geliefd in Nederland, het is een mooi lied uit mijn jeugd. Ik vermoed dat vrijwel elk mannenkoor het op zijn repertoire had staan, met de Nederlandse tekst. In Rusland zelf wordt het ook nu nog veel gezongen. Ik heb dan ook voor een echt Russische uitvoering gekozen.

Tot de Oktoberrevolutie in 1917 werd de melodie dagelijks twee keer gespeeld op het carillon van het Kremlin in Moskou, om 15 en 21 uur. Deze Russische uitvoering is – vermoed ik – qua klankkleur heel authentiek. Let op hoe in het tweede couplet de tenoren de overhand nemen om toch weer op te gaan in het geheel dat uiteindelijk in woordloze klanken eindigt. Mijn zoon Martijn en ik waren samen in St. Petersburg in zo'n geweldige Russische kerk (twee kerken op twee verdiepingen in één kerkgebouw) en ik verbeeld me te weten hoe deze zang daar klinkt.

Zowel in het Duits als in het Nederlands heeft dit lied 3 verzen. In de originele tekst kent het vier verzen. De Nederlandse vertaling doet niet veel recht aan de oorspronkelijke tekst. In het Engels luidt de betere beginzin: *How Glorious is Our Lord in Zion*.